

Prof.dr hab. Adam Włodarkiewicz

Gdańsk, 19.10.2020

em. Kierownik Katedry i Kliniki Chirurgii

Szczękowo-Twarzowej i Stomatologicznej GUMed

Ocena pracy na stopień doktora nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki medyczne lek.stom. Mateusza Dymka pt. "Mnogie i wielomiejscowe obrażenia ciała u chorych leczonych w Klinice Chirurgii Szczękowo-Twarzowej Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego im. F.Chopina w Rzeszowie"

Mnogie obrażenia ciała stanowią poważne wyzwanie dla współczesnej medycyny. Większość z nich potencjalnie zagraża życiu. W naszym kraju obrażenia te związane są przede wszystkim z wypadkami komunikacyjnymi i ich liczba w porównaniu z innymi krajami jest dramatycznie wysoka.

Same obrażenia twarzy i części twarzowej czaszki są także w pewnym sensie obrażeniami wielonarządowymi. W ostatnim piętnastolecu powstała nowa dyscyplina medyczna, medycyna ratunkowa i zgodnie z postępem naukowym utworzono centra urazowe, w których chorzy są leczeni kompleksowo.

Z obu, wyżej wymienionych powodów wybrany temat pracy jest bardzo ważny z punktu widzenia naukowego i praktycznego i celowość podjęcia przez Doktoranta własnych badań zasługuje na podkreślenie, zwłaszcza przy stosunkowo odległych w czasie opracowaniach statystycznych obrażeń twarzoczaszki w materiałach krajowych.

Przedstawiona do recenzji praca ma typowy dla rozpraw doktorskich układ i składa się z następujących rozdziałów: wstęp, przegląd piśmiennictwa, cele pracy, materiał i metody, wyniki z omówieniem, dyskusja, wnioski, piśmiennictwo / 95 pozycji/.

We wstępie Doktorant dokonał zwięzłego wyjaśnienia terminów dotyczących tematu pracy, przeglądu aktualnego piśmiennictwa pod względem epidemiologii, kliniki i zasad organizacji leczenia chorych z mnogimi obrażeniami ciała, znaczenia czasu w leczeniu. Autor przedstawia także dwie skale punktowe opracowane dla oceny chorych i trafnie dostrzega krytycznie ich wady i brak precyzji w ocenie części twarzowej czaszki. Interesujący jest także fragment dotyczący postępowania na miejscu wypadku i sekwencji późniejszego leczenia z naciskiem na organizację tegoż w centrach

urazowych. Ostatni fragment wstępu dotyczy obrażeń części twarzowej czaszki i specyfice ich z współlistniejącym innymi urazami ciała.

Po zapoznaniu się z tą częścią pracy stwierdzam, że jest ona napisana syntetycznie i ujmuje najistotniejsze problemy. Zaprezentowanie ogółu problemów ratunkowych świadczy o dobrym przygotowaniu merytorycznym lek. stom. Mateusza Dymka do prowadzenia badań.

Celami pracy były:

1. Retrospektywna ocena epidemiologiczno-kliniczna chorych hospitalizowanych z powodu obrażeń części twarzowej czaszki, którym towarzyszyły mnogie obrażenia, oraz innych okolic ciała w dwóch wybranych okresach obserwacji,
2. Wykazanie potencjalnych różnic dotyczących występowania, stopnia nasilenia i ciężkości obrażeń oraz postępowania u chorych z MOC w latach 1995-2000 i 2010-2015,
3. Przedstawienie sposobów i kolejności wielospecjalistycznego postępowania u chorych ze złamaniami części twarzowej czaszki, które stosowana w klinice,
4. Wykazanie czy ogólnie dostępne skale oceny obrażeń ciała: ISS i ASCOT mogą być przydatne do oceny stanu klinicznego chorych z obrażeniami części twarzowej czaszki z towarzyszącymi mnogimi obrażeniami ciała.

Materiał badawczy

Badania przeprowadzono na podstawie retrospektywnej analizy dokumentacji 417 chorych hospitalizowanych w 2 okresach, tj. w latach 1995-2000 / grupa I/ i 2010-2015 / grupa II/. Jest to bardzo celowy podział, ponieważ w tym okresie czasu przeorganizowano system udzielania pomocy i utworzono centra urazowe. Projekt został zaakceptowany przez miejscową Komisję Bioetyczną. Metody badań nie budzą zastrzeżeń. Opracowanie statystyczne wyników jest prawidłowe.

Wyniki

Do najciekawszych wyników Autora niewątpliwie należy wykazanie różnic w podejściu do planowania i leczenia chorych w grupie wcześniej leczonych oraz w okresie po utworzeniu centrów urazowych.

Stwierdzono istotny wzrost liczby chorych hospitalizowanych z MOC w latach 2010-2015 w porównaniu do lat 1995-2000. Stwierdzono również wzrost liczby chorych po wypadkach komunikacyjnych, w czym zajmujemy jedno z pierwszych niechlubnych miejsc w Europie.

Mnogie obrażenia w innych okolicach najczęściej towarzyszyły urazom górnego i środkowego odcinka twarzoczaszki, a wśród nich obrażenia CUN najczęściej współlistniały.

Za bardzo istotnie uważam wykazanie różnic w sposobach wielospecjalistycznego postępowania w obu okresach czasu.

Sposób zaopatrywania oraz skrócenie czasu od urazu do przyjęcia do oddziału oraz czas hospitalizacji, z oczywistych powodów technologicznych był także różny. Zauważam jednak problem rzadszego jednoczasowego z innymi specjalistami zaopatrywania obrażeń twarzoczaszki u chorych z MOC, co może korelować z brakiem dostępności wszystkich specjalistów w jednym ośrodku.

Na koniec, lek.stom. Mateusz Dymek słusznie punktuje, że skale ISS i ASCOTT, mimo iż słabo kwalifikują obrażenia twarzoczaszki, mają znaczenie do oceny całości ciężkości obrażeń i oceny priorytetów leczenia.

Na podstawie uzyskanych wyników Autor wysunął 6 wniosków odpowiadających na postawione sobie cele i założenia pracy.

Podsumowując, rozprawę doktorską lek.stom. Mateusza Dymka oceniam pozytywnie.

Uwagi moje w recenzji nie umniejszają wysokich walorów rozprawy.

Autor wykazał się umiejętnościami posługiwania się warsztatem badawczym stosownie do założeń pracy. Ponadto sposób wykonania badań i opracowania wyników świadczą o umiejętności prawidłowego zaplanowania i wykonania badań.

W związku z powyższym mam zaszczyt przedłożyć Wysokiej Radzie Dyscypliny Nauk Medycznych WUM wniosek o przyjęcie ocenianej pracy jako rozprawy na stopień doktora nauk medycznych i dopuszczenie lek.stom. Mateusza Dymka do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Rozprawa doktorska spełnia warunki określone w art.13 Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki /Dz.U. nr 65, poz.595 z późn.zm/ w związku z art.179 ust.1 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce /Dz.U. z 2018 r. poz.1669 z późn.zm/.

Prof.zw.dr hab. Adam Włodarkiewicz

Prof. dr hab. med. Adam Włodarkiewicz
specjalista dermatolog-wenerolog, chirurg
specjalista chirurg szczękowo-warzewy
Nr ZUS 6177576